

TARİH: 25.8.1987

~~"TKP NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:~~

Haberler:

Yazan: Kemal

Spikerler:

1. Yurtdışındaki aydınlar, 6 eylülde yapılacak referandumda evet çağrısı yaptılar.
2. Referandumda evet oyu vereceklerini açıkladıkları için haklarını-
3. da soruşturma açılan dernek yöneticileri , Ankara Savcılığında ifade ~~verdikleri~~ verdiler.
4. Türkiye Kürdistan'ın da operasyonlar sürüyor.
5. Tez-Koop-İş sendikasına bağlı 1200 işçinin Migresa bağlı işyer-
6. lerinde grev sürüyor.
7. İçişleri Bakanlığınca yapılan güvenlik soruşturmaları sonucu 1
milyon yurttaş şüpheli sayılıp fişlenirken, 378 bin kişinin de
8. yurt dışına çıkması yasaklandı.
- Erich Honeker 75. doğum yıldönümünde nişanlarla ödüllendirildi.
9. Basra körfezinde Amerikan savaş gemileriyle bir İran savaş gemisi
10. arasında çatışma tehlikesi yaşandı.
11. Arap Birliği Dışişleri bakanları İran-Irak savaşını ve Basra Kör-
fezindeki durumu görüşmek üzere Tunus'ta bir araya geldiler.
12. ~~Sin~~ Silahsızlanma ve kalkınma konulu konferans Newyork'da başladı
13. Güney Afrika'da polis Anglo Amerikan Maden işletmesinde grevde
bulunan maden işçilerine saldırdı.
14. Kosta Rika Halk Partisinin 15. kongresi ülkenin başkenti San Ho-
15. se'de yapıldı.
16. TKP adına Haydar Kutlu yoldaş Erih Honeker'e mesaj gönderdi.
- 17.

GÜNÜN YORUMU:

Yazan: Kemal

Spiker: Sinem

Başlığı: KİT'lerin Satışına İzin Verilmemelidir

Konusu:

Y A Z I L A R:

Yazan:

Spiker:

1. TD00 programı
2. Günün yorumu
3. Sevyet ülkesi Sevyet yaşamı

Salı

25.8.87~~XX~~

Bugünkü yayınıımızda TDOO programımızı ve "Kit'lerin satışına izin verilmemelidir" başlıklı günün yorumunu dinleyeceksiniz. Daha sonra her zaman olduğu gibi Sovyet ülkesi sovyet yaşamı programımızı sunacağız.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

--- Yurtdışındaki aydınlar,6 Eylül'de yapılacak referandumda evet çağrısı yaptılar.Demokrasi için sandık başına diye bildiri yayınlayan yurtdışındaki ~~ta~~ yazar,sanatçı ve bilim adamlarımız "Demokrasiye gerçekten inanıyor~~uz~~ ve istiyorsak,6 Eylül'de sandık başına gitmeliyiz ve evet oyu vererek bu oyunu bozmalıyız"dediler.

Aralarında Fakir Baykurt,Profesör Server Tanilli,SümeYra Çakır,Gültekin Gazioğlu,Dursun Akçam,Melike Demirağ,Şanar Yurdatapan,Ömer Polat,Nizamettin Ariç,Tülay German gibi tanınmış yazar,sanat ve bilim adamlarının imzasını taşıyan referandumda evet ~~z~~ bildirisinde şu görüşlere yerveriliyor:

"Bizler referandumda oy kullanar~~ız~~ız. Kimimiz yurt dışında çalıştığı için,kimimiz 12 Eylül'den sonra yurt dışına çıkmak zorunda kaldığımız için.kimimiz yurttaşlıktan atılmış,kimimizin pasaportuna el konulmuş.Ancak herşeye rağmen,referandum konusunda yurttaşlık ~~k~~ görevi

saydığımız için görüşlerimizi açıklamak istiyoruz.Oy verme hakkımıza engel olabilirler,ancak görüşlerimizi açıklama hakkımızı kimse elimizden alamaz.Ülkenin yönetimine katılmak,seçmek,saçılmak her insanın temel haklarından,vazgeçilmez haklarından birisidir.Türkiyenin de inza attığı uluslararası anlaşmalar böyle diyor.Yâni bizim de kabullendiğimiz bu anlaşma ile dünyaya söz vermişiz,"biz de ülkemizde bütün insan haklarına saygılıyız'diye.Bu sözleşmeler,yasaların,anayasaların da üstünde 'insanlık yasaları'dır.Uluslararası yasaların tanıdığı bir hakkı biz nasıl olur da "filancaya verelim mi,vermeyelim mi'diye sandık kurup oylatırız.Bu Türkiye için büyük bir ayıptır.Yüz karasıdır.Türkiyede yıllardır 'demokrasi'adı altında oynanan oyunlardan bir yenisidir.

Ama demokrasiye gerçekten inanıyor ve istiyorsak,6 Eylülde gene de sandık başına gitmeliyiz.Evet oyu vererek bu oyunu bozmalıyız,ve

unutmamalıyız ki,Türkiye'deki siyasi yasakların hepsi bundan ibaret değil.Düşünmeyi,konuşmayı,yazmayı bir araya gelmeyi engelleyen bir sürü yasakla çevrilmişiz.Demokrasi mücadelesi 'bütün yasakların'kaldırıldığı bur Türkiye'ye ulaşıncaya ~~kadar~~ dek sürecektir."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-6 Eylül referandumunda "evet" oyu vereceklerini açıkladıkları gerekçesiyle, haklarında soruşturma açılan 5 dernek yöneticisi, Ankara basın savcılığına verdikleri ifadelerinde, "soruşturmayı demokrasiyle bağdaştırmak mümkün değildir" dediler. Bilindiği gibi, Çağdaş Gazeteciler Derneği genel başkanı Ahmet Abakay, parlamento muhabirleri derneği genel sekreteri Remzi Dilan, İnsan Hakları Derneği genel başkanı Nevzat Helvacı ve Ziraatçılar derneği başkanı İbrahim yetkin ile Mülkiyetliler Birliği başkanı Alper Aktan hakkında, 6 Eylül de "evet" oyu kullanacaklarını açıkladıkları için, amaç dışı faaliyet göstermek gerekçesiyle soruşturma açılmıştı. Dernek yöneticileri, ifade verdikten sonra yaptıkları açıklamalarda, ~~soruşturmayla~~ yasal haklarını kullanarak görüşlerini açıkladıklarını belirttiler ve temsil ettikleri derneklerin üyelerinin, 6 Eylül'de evet oyu verilmesinden yana olduklarını vurguladılar.

---Türkiye Kürdistan'ındaki ~~kırım~~ operasyonları bütün şiddetiyle sürüyor. Başta Hakkari, Siirt, Mardin, Diyarbakır, Tunceli ve Van olmak üzere pek çok şehirde, onlarca ilçe ve yüzlerce yerleşim biriminde sürdürülen ~~kırım~~ operasyonlarında çok sayıda Kürt köylüsünün ve gencinin gözaltına alındığı bildiriliyor. Operasyonlara çeşitli yöntemlerden bölgeye aktarılan özel komando ve jandarma timleriyle, özel terör timlerinin yanı sıra bir ^{saat} kaç gün önce göreve bağlandığı belirtilen özel kolordununun ~~dağlık ve köy~~ köy korucularının da katıldığı operasyonlarda köyler, yerleşim birimleri, dağlar, kayalıklar, orman ^{lar} ve yollar kordon altına alınıp didik didik aranıyor. Operasyonları birkaç gün önce göreve başlayan özel kolordunun komutanı korgeneral Hulusi Sayın yönetiyor. Öte yandan bölgeden batıya giden ~~kada ve demiryolu~~ şehirler arası tren ve otobüslerin Malatya'da aramalara tabi tutuldu-
ğu ve çok sayıda kişinin gözaltına alındığı belirtiliyor. Gözetim alanlarından herhangi bir haber alınmıyor.

-Tezkoopiş sendikasına bağlı 1200 işçinin, Migroba bağlı işyerlerinde başlattıkları grev sürüyor. 4 ay süren toplu sözleşme görüşmelerinde, işverenin/işçilerin istemlerini reddetmesi üzerine, 1200 işçi, 33 mağaza ve Bayrampaşa'daki merkez depoda, grev kararını uygulamaya geçmişlerdi.

Grevle ilgili bir açıklama yapan Tezkoopiş genel başkanı Kenan Gürbüz şöyle dedi: "Amacımız işçinin alınterine saygı duyulmasını gerektiğini kabul ettirmektir. İşverenden istediğimiz 2 yıllık ~~kaza~~ kazancının yalnızca bir aylığıdır."

Öteyandan, iki aydır grevde bulunan 2 3500 deri işçisi ile dayanışma sürüyor. Son olarak, Ünilever işçileri, ~~da~~ grevci deri işçilerine, yağ ve para yardımında bulundular. Hak-iş'e bağlı Özgıda iş sendikasına üye işçiler, 5'er kiloluk 51 teneke likit yağ ile 12'er kiloluk 25 koli margarini, Der-iş sendikasının Kazlıçeşme şubesindeki yetkililere teslim ettiler. İşçiler, ayrıca kendi aralarında topladıkları 100 bin lirayı da grevcilere verdiler.

---İçişleri bakanlığınca yaptırılan güvenlik soruşturmaları sonucu 1 milyon yurttaş şüpheli sayılıp fişlenirken, 378 bin kişinin de yurt dışına çıkması yasaklandığı belirtildi.

Evren-Özal rejiminin çıkardığı "Güvenlik belgesi verilmesi hakkındaki yönetmeliğe" göre, güvenlik soruşturmaları "çok gizli", "Gizli", "Özel" ve "Hizmete özel" olmak üzere dört ayrı kategoride yapılıyor.

Soruşturmasız ~~sonuçlandırılan~~ sonucunda durumları şüpheli görülen 1 milyon kişinin çoğunluğunu politik görüşlerinden dolayı sakıncalı sayılan yurttaşlar oluşturuyor. Soruşturmaları olumsuz ~~olarak~~ kolanlar kamu hizmetlerinden kesinlikle yararlanamıyor, özel sektör ise bu yurttaşlara karşı iş vermeyi ~~reddediyor~~ reddediyor. Güvenlik soruşturmalarının daha çok ehliyetsiz kişilere yaptırıldığı belirtilirken daha çok manavdan, bakkaldan, kasaptan, kapıcıdan ve muhtarların

dan, kasaptan, kapıcıdan ve muhtarlardan alınan asılsız söylentilere göre soruşturma tutanaklarının düzenlendiği belirtiliyor.

Güvenlik soruşturmaları sonucu sakıncalı sayılarak iş kapılarından dönenler ise fişlenerek kamu hizmetlerinden yararlanmaları tamamen ~~kısıt~~ engelleniyor.

Soruşturma sonuçlarından sonra fişlenen yurttaşlar, haklarında asılsız olarak düzenlenen fişlerin kaldırılması için yaptıkları çeşitli başvurularından sonuç alamıyor, başvuruları çeşitli gerekçelerle kabul edilmiyor.

Yurda girişi ve çıkışı yasaklanan kişiler arasında ülkemizin tanınmış sendikacı, yazar, ^{de}politikacı ve aydınları bulunuyor.

Mevik 2

9

--- Alman Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti Devlet Başkanı Erih Honeker 75'inci doğum yıldönümünde, "Demokratik Almanya Cumhuriyeti Kahramanı" ve "Karl-Marks" nişanlarıyla, Sovyetler Birliği'nin "Lenin" nişanı ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin "Birinci derecedeki Devlet Bayrağı" nişanıyla ödüllendirildi.

Kardeş Komünist ve işçi partileri genel sekreterleriyle, sosyalist ve kapitalist ülkeler devlet başkanları mesajlar göndererek Erih Honeker'in 75'inci doğum yıldönümünü kutladılar.

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş da ~~Erih Honeker'e~~ ~~bir mesaj göndererek~~ Türkiye komünistleri adına ~~bir~~ Erih Honeker'e bir mesaj göndererek doğum gününü kutladı, mutluluk ve başarılar diledi

--- Basra Körfezi'nde Amerikan savaş gemileriyle bir İran savaş gemisi arasında çatışma tehlikesi yaşandı. Pazartesi günü Kuveyt tankerlerine eşlik eden Amerikan savaş gemileriyle bir İran savaş gemisi birbirlerine çok yaklaştılar. Helikopterlerle desteklenen Amerikan savaş gemileri İran'a ait gemiyi uzaklaşmaya zorladı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ANLAŞTIRMA AKADEMİ
TÜSTAV

--- Arap Birliği Dışışleri Bakanları ~~Tunus~~ İran-İrak savaşı ve Basra Körfezi'ndeki durumu görüşmek üzere Tunus'ta biraraya geydiler. Arap Birliği Genel Sekreteri Klebi toplantıyı açış konuşmasında bölgede derhal ateş kesilmesini ~~istemi~~ ve Birleşmiş Milletlerin savaşın sona erdirilmesine ilişkin çağrısına uyulmasını istedi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ
TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

--- "Silahsızlanma ve kalkınma" konulu uluslararası konferans Nü York'ta başladı. Konferansa 120'nin üzerinde ülkeden 300 kadar örgütün temsilcileri katılıyor.

Konferansa katılan Sovyet heyeti başkanı, Dışişleri Bakan Yardımcısı Vladimir Petrovski, konferansın konusunun günümüzde canan-
lıcı bir öneme sahip olduğunu söyledi. ~~Re~~ Sovyet heyeti başkanı,
silahsızlanmayı ve kalkınmayı sağlayacak bir işleyişin, hem nükleer
savaş tehlikesinin kaldırılmasını ~~kenxax~~ sağlayacağını, hem de açlık,
yoksulluk ve çevre kirliliği sorunlarına çözüm getirmeyi kolaylaştırı-
cağını vurguladı.

Konferansa katılan ülkelerin çoğu, Birleşik Amerika'yı konferan-
sa katılmayı reddettiği için kınadı.

--- Güney Afrika'da polis Anglo-Amerikan Maden işletmesinde grevde bulunan ~~m~~ maden işletmesine işçilerine saldırdı. Bir işçi öldü, 13 işçi de yaralandı. Bir başka ~~m~~ altın madeninde de yine polisin saldırısı sonucunda 2 işçi öldü. ~~Grevin~~ Maden işçilerinin grevinin sürdüğü iki hafta boyunca ~~6 işçi~~ toplam 6 işçi öldü, 300'ün üzerinde işçi de yaralandı.

--- Kosta Rika Halk Partisi'nin 15'inci kongresi ülkenin başkenti San Hozé'de yapıldı. 400 delegenin katıldığı ve 4 gün süren kongrenin sonunda yeni bir Merkez seçildi. Komitesi ~~ve Manuel Mora Valverde genel sekreterliğe yeniden seçildi~~ Manuel Mora Valverde Parti Başkanlığına yeniden seçildi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Mazk

Barış,sosyalizm ve sosyal ilerleme için
yorulmaz savaşçı

D.D, 25 Ağustos, Alman v e u l u s l a r a r a s ı k o m ü n i s t ve işçi hareketinin seçkin siması, Almanya Sosyalist Birlik Partisi ^Merkez Komitesi genel sekreteri ve Almen Demokratik Cumhuriyeti'nin lideri Erih Honeker'in ,75.yaş günü. (Biz D.D,bugün sizlere, kısaca da olsa,barış,sosyalizm ve sosyal ilerleme savaşının bu yorulmaz savaşçısını,Erih Honeker'i kısaca anlatmak istiyoruz.)

Erih Honeker,Almanya'da Neunkirchen(Noyunkirhen)de,maden işçisi ve işçi hareketinin ~~bir~~ üyesi olan bir ailede doğdu.Okulunu tamamladıktan sonra ,e,önce tarım işçisi,daha sonra dam işçisi olarak çalıştı. Erih Honeker,devrimci bir işçi ailesi olan baba ocağında,akşamları toplanan işçilerin ve komünistlerin konuşmalarından,Rusya'daki

n hazırlıklarını
Büyük Sosyalist Ekim devrimini, Bolşevik partisini, onun önderi Lenin'i
işçi hareketinin sorunlarını öğrendi. 1920'li yıllarda Erih Honeker,
Alman proletaryasının savaşına aktif olarak katıldı. 1926 yılında ~~hen~~
sendikaya^{ve}, Almanya Komünist Partisi'nin gençlik örgütüne üye oldu. 1929
yılında, henüz 17 yaşındayken Almanya Komünist Partisinin üyeliğine
alındı. 1930 yılında ^{Honeker} Moskova'ya Uluslararası Leninci okula gönderildi.
Orada, Magnitorsk'da, diğer genç komünistlerle birlikte metalurji kombi-
nasının ~~xxxx~~ kuruculuğunda çalıştı. 1931 yılı sonunda Honeker Almanya
Komünist Gençlik Birliği Saar bölgesinin politik yöneticisiydi. Ruhr
bölgesinde ve Almanya'nın batısındaki diğer bölgelerde, Almanya'daki faşist
diktatörlüğe karşı anti-faşist savaş örgütledi. 1934 yılında
Almanya Komünist Gençlik Birliği'nin Merkez Komitesi'ne seçildi. Erih
Honeker, Alman komünist gençlerinin illegal olarak faşizme karşı

savaş cephesinde,Hessen'de,Baden,Wüttemberg'de savaştı.0 karanlık yıllar-
larda,yaklaşan faşist tehlikeye karşı savaşta komünistlerin.sosyalist-
lerin,sosyal demokratların ve hristiyanların eylem birliğini,proletarya-
nın birlik cephesini yaratmak,Alman komünistlerinin en önemli göreviy-
di. 193 5 yazında Erih Honeker/Almanya Komünist Gençlik Birliği'ni,
Berlin'de illegal işçigençliğin yönetimine getirdi.1935 Aralığında
Honeker faşistlerce tutuklandı ve birbuçuk yıl gözetim altında kaldıktan
sonra 10 yıl hapis cezasına çarptırıldı. 1945 yılı 27 Nisanında
diğer tutuklularla birlikte Sovyet asker^{leri} tarafından kurtarıldı.

Zindanda geçen yıllar Erih Honeker'in iradesini kıramamış ve onun
politik inancını sarsamamıştı.Özgürlüğe kavuşur kavuşmaz diğer komü-
nistlerle birlikte ,ilk saatlerin aktivistleri olarak hemen çalışmaya
koyuldu.Alman komünistlerinin önünde faşizmin izlerini silmek,bütün

parti ve örgütlerin, çalışan halkın ortak çabasıyla ülkenin yeniden kuruluşunu başarmak görevi duruyordu.

1946 Martında gençliğin demokratik bir birlik örgütünün kurulmasını komünist gençler karar altına aldılar. Özgür Alman Gençliği -EFDÉYOT böyle kuruldu ve k yönetimine Erih Honeker getirildi. 1955 yılına kadar Honeker FDY başkanlığında kaldı. FDYot, işçi sınıfı partisinin/savaş rezervi olarak, gençliğin anti-faşist, demokratik bir cephede birleşmesi için büyük görevler gördü. Sosyalist Alman gençliğinin/yeni neslin yetişmesinde EFDÉYOT'un ve onun ilk yöneticisi Erih Honeker'in büyük rolü vardır.

~~3xMayxax197111x~~ 1946 Nisanında komünistler ve sosyal demokratlar, Alman işçi hareketinin bağımsız kolları bir parti çatısı altında birleşerek, Sosyalist Alman^{ya} Birlik Partisini kurmuşlardı. Aralarında Erih

Almanya Sosyalist)

Emperyalizme, faşizme ve savaşa karşı Telman komünistlerinin ve sol sosyal demokratların/^{sayısız} savaş kurbanlarının özlemini taşıyan bu parti ⁿⁱⁿ kongresinde delegeler arasında Erih Honeker de bulunuyordu. ~~Honeker~~ Bu parti kongresinde Sosyalist Birlik partisinin temelleri ve hedefleri" başlıklı dökümanda, ekonomik krizden, yoksulluktan, işsizlikten ve emperyalist savaş tehdidinden kurtuluşu ana hedef olarak vardır. Bu hedefe yalnız sosyalizm sayesinde varılabilirdi. Gerçekten de Demokratik Alman Cumhuriyetinde, bu hedeflere ulaşılmış bulunuyor. ~~Erih Honeker~~ ~~1971 Mayıs ayında Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin 9. Kongresinde~~ ~~Sosyalist Almanya'da kurulan~~ ~~ve~~

Erih Honeker, 1971 Mayısında Alman ^{ya Sosyalist} Birlik Partisi Merkez Komitesi 1. sekreterliğine, 1976 Mayısında Sosyalist Birlik Partisi ^{Partinin} 'nin 9. Kong-

resinde Merkez komitesi genel sekreterliğine ve 1976 Aralığında da, Demokratik Alman Cumhuriyeti devlet başkanlığına seçildi. Bu, ~~iki~~demokratik Almanya halkının Erih Honeker'e duyduğu güvenin bir sonucudur.

Bugün 75 yaşında ama her zaman genç olan bu Alman komünist önder, bugün de dünyada barışın, sosyalizmin ve sosyal ilerlemenin yorulmaz bir savaşçısı olarak görevinin başındadır.

TKP MK. 75. yıldönümünde Erih Honeker'i şu sözlerle selamladı:...

TÜRKİYE SOSYAL TARİH AKADENİ

DO.)

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, ^{da} ~~Erih Honeker~~ yoldaş

~~75~~ doğu munun 75. yıldönümü nedeniyle Erih Honeker'e gönderdiği ^{bir} mesajda, Erih Honeker'i TKP MK ve kendi adına kutladı, tüm Türkiye komünistlerinin kardeşçe selamlarını ilette. Haydar Kutlu yoldaş, kutlama mesajında özetle şunları belirtti:

"Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin modern teknoloji temelinde ekonomik yaşamda dinamik bir gelişmeye, politik yaşamda büyük bir istikrara önemli sosyal ve kültürel kazanımlara, uluslararası yaşamda yüksek bir saygınlığa sahip olan konumlara gelmesi, sizin başında bulunduğu-
nuz Almanya Sosyalist Birlik partisinin yönetiminde, sosyalist anayurduna bağlı çalışkan halkınızın verimli emeği ile gerçekleşti.
Vine Sizin önderliğinizde Almanya Sosyalist Birlik partisi, barış ve toplumsal ilerleme için mücadele arasındaki ilişkinin günümüzdeki yeni boyutunu aydınlatmaya yönelik yaratıcı bir katkıda bulundu.

~~Çok değerli Erih Honeker~~

Haydar Kutlu yoldaşın TKP MK si adına gönderdiği kutlama mesajında daha sonra şöyle dedi:

Çok değerli Erih Honeker yoldaş, Sizi dünyadaki tüm barış ve ilerleme güçleriyle, eylemli enternasyonalist bir dayanışma yürüten, uluslararası komünist ~~karak~~ ve işçi hareketininin birliğini kararlı biçimde savunan, Lenin'in partisi Sovyetler Birliği Komünist Partisi ile sıkı dostluk bağlarına sürekli geliştiren Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin seçkin önderi olarak tanıyor ve değerlendiriyoruz.

Almanya Sosyalist Birlik partisi 'nin Türkiye komünist partisi ile kökleri tarihe kadar uzanan Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde kurulan kardeşlik ilişkilerinin geliştirilmesinde, Türkiye barış ve demokrasi güçleriyle dayanışmanın güçlendirilmesindeki katkınız bizim için büyük anlam taşıyor.

Size yüksek sorumluluk taşıyan görevinizde daha da büyük başarılar sağlık ve e senlikler dileriz.

"KİT'lerin satışına izin verilmemelidir"

Başbakan Özal, hafta sonu düzenlediği bir basın toplantısı ile, uzun süreden beri hazırlıkları yürütülen KİT'leri tasfiye planının adım adım uygulamaya sokulacağını açıkladı. İlkta gıda satışa çıkarılacak 6 kamu kuruluşunun kar eden kuruluşlar olduğunu da belirtti. Özal, basın toplantısında, sözde KİT'lerin halka açılacağını, bunun ise ülkede demokrasiyi güçlendireceğini ileri sürdü.

KİT'lerin halka açılacağı iddiası, kaba demagojiden başka bir şey değildir. (açık ki) değerli dinleyiciler. Ülkemizde, özellikle Özal iktidarından bu yana yoksul ile zengin arasındaki farkın ne kadar açıldığı, aradaki uçurumun ne denli büyüdüğü, ~~gelir dağılımının~~ herkesin bilgisi dahilindedir. ~~Özaltın~~ "en ucuz işçi Türkiye'dedir" sözleri ~~ile, xadeta~~ ~~Özal~~ yine Özal'a aittir. Ayın sonunu getiremeyen

uygulayan yeni muhafazakar iktadarlar altında, antidemokratik eğilimlerin ~~güç kazandığı~~, güç kazanmakta, mali sermayeyi elinde tutana bir avuç kesimin keyfi yönetimi öne çıkmaktadır.

~~Özal~~ hükümetinin,

Özal'ın bu uygulamanın sivil toplumu, demokrasiyi güçlendireceği iddiasının yanında, ^{ise} seçme ve seçilme gibi en temel bir hakkın referandum konusu yapılmak istenmesi ve hükümetin elindeki her araçla yasakların sürmesi için çaba göstermesi, büyük bir çelişki, ~~Özal~~ ~~ix~~ ~~ya~~ ~~lan~~ ~~la~~ ~~yan~~ ~~an~~ ~~Özal~~ 'ın ikiyüzlülüğünü ortaya seren çarpıcı bir kanıt olarak durmaktadır.

~~KİT~~ ~~Özal~~ ~~referandum öncesi~~

Özal'ın tam da referandum öncesi KİT'leri tasfiye planını uygulamaya sokması, ~~yerli~~ ~~ix~~ ~~ix~~ ~~ix~~ dışarıya istikrarlı ve kararlı bir yönetime olduğu mesajını iletmek, yerli ve yabancı tekellerin desteğini istemek amacına yönelik olabilir. Ama, referandum aynı zamanda,

Açık ki sorun, ekonomiye müdahale edip edilmemesi değil, müdahale-
nin hangi yönde olduğu, kimin çıkarlarını kolladığıdır. Özal'ın
müdahalesi, yerli ve yabancı tekellerden, ~~yana~~ uluslararası tekeller-
den yana, ülke ekonomisine, halka karşı olmuştur. KİT'lerin
tasfiyesi, bizzat müdahalenin en büyüğüdür ve Özal'ın müdahale
tercihinin kimlerden yana olduğunu çıplak bir şekilde sergilemek-
tedir.

KİT'lerin özelleştirilmesinin, Özal'ın iddia ettiği gibi, demok-
rasinin temellerinin güçlendirilmesi ile de yakından uzaktan ilgisi
yoktur. Aksine, bağımsız bir kalkınma için temel oluşturmuş olan
KİT'lerin tasfiyesi, demokrasiye tahammülü olmayan yerli ve yabancı
tekelleri güçlendirecek, ~~halkın ülke yönetimine~~ ~~gerçekten~~ her türlü
demokratik kurumu daha da göstermelik hale getirecek ~~menin~~ zeminini
oluşturacaktır. Özal'ın örnek diye gösterdiği gelişmiş kapitalist
ülkelerde, Özal'ın benzeri ~~yani muhafaza~~ özelleştirme politikaları

- 4 -

özel sektöre devri için hiçbir geçerli gerekçe ^{zaten} (kalmamıştır).

Hükümet KİT'leri satmıyor, aslında yerli ve yabancı tekellere hediye ediyor dd. Bir ~~örnek verelim~~ örnek verelim. Öncelikle satılması planlanan Batı Anadolu'daki 11 çimento fabrikasına, geçtiğimiz yıl biçilen fiyat yalnızca 55 milyar liraydı. ~~Bu fiyatlara göre~~ bir ~~fiyattır ki~~ Öyle ki, Halit Narin' "sudan ucuz hepsini alırım" diyordu. Böyle konuşmakta kendi payına haksız da değildi. Çünkü, toplam 55 milyara satışa çıkarılmış olan 11 çimento fabrikasının ~~her bir~~ yalnızca son bir yıl içindeki karı 14 milyar liraydı.

Fabrikaların gerçek değeri ise açık ki, yüzlerce milyarı bulmaktaydı.

Özal, ~~KİT'lerle ilgili~~ ^{KİT'lerin satışının} basın toplantısında /devletin ekonomiye müdahalesini azaltacağını da öne sürdü. Oysa, ~~her~~ 12 Eylül'den bu yana hükümetin ekonomiye müdahalesini kolaylaştırmak için, her türlü yasal yasa dışı düzenlemeyi yapan bizzat kendisi ^{dir}.

Özal'ın KİT~~ler~~ leri tasfiye~~planı~~ planını ~~uzun~~ uzun bir süredir adım adım tezgahladığını söyledik ,dd. Bizzat bu süreç, KİT'lerin özelleştirilmesi için öne sürülen gerekçelerin geçersiz ve haksız olduğunu ortaya koyuyor. ^{Bununla} (Ne kastediyoruz?

Yıllardır ileri sürülen gerekçe, "Kit'lerin devlete yük olduğu"dur. Oysa bugün KİT'ler düzenli olarak kar ediyor. KİT'lerin kârı, 1985 yılı hesabıyla, 1 trilyon 200 milyar liraya yükselmiştir. Öteyandan 1981'den yana KİT çalışanlarının sayısı 200 bin dolayında bir artış göstermiştir.

Elbette KİT'ler, bugün eskiye oranla daha iyi işletildiği, üretimleri düzenli arttığı için değil, yalnız ve yalnızca 24 Ocak 1980' den bu yana KİT ürünlerine yapılan aralıksız zamlar ^{kar etmektedir.} nedeniyle. KİT'ler iyi çalıştırılarak değil, bir tür vergi anlamına gelen bu zamlarla halkın sırtından kar eder duruma getirilmiştir. Üstelik bu enflasyonu da körüklemiştir. Ama burada önemli olan şudur: KİT'ler

- 2

KİT'ler~~xxxxxxx~~ den hisse senetleri alacaklar elbette, ayın sonunu getiremeyen işçiler, ürünlerinin parasını bile alamayan köylüler, yüzbinlercesi asgari ücretin ~~bile~~ altında maaş olan memurlar olmayacaktır. KİT'lere talip olanlar, bunu açık açık ilan edenler bellidir. Bunlar yerli ve yabancı tekellerdir.

Özal'ın KİT'lerin tasfiye planını uzun bir süredir hazırladığı biliniyordu. Bunun , kendi kafasından çıkmadığı, ekonominin ~~xxxxxxx~~ ~~xxxxxxx~~ 24 Ocak kararlarıyla ile birlikte ekonominin dümenini kapam IMF gibi uluslararası kuruluşların, Türkiye'ye, Türkiye gibi ülkelere dünya çapında dayattığı bir plan olduğu da birçok kez dile getirildi. Özelleştirme adı altındaki tasfiye planının Amerikan Morgan garanti adlı bir kuruluş tarafından ayrıntılı şekilde planlanması da, bunun kanıtıydı.

SOVYET ÜLKESİ-SOVYET YAŞAMI

17. Program (25 Ağustos 1987)

İyi günler değerli dinleyicilerimiz.Bugün "Sovyet Başınından" köşemizde Sovyetler Birliği'nde estetik ameliyatlarıyla ilgili bir yazı yer alıyor.Ardından Sovyet toplumunda ahlak anlayışıyla ilgili bir başka yazımız var.Son olarak "Sorular-cevaplar" köşesinde ele alacağımız konu çalışma kolektifleri?

TÜSTAY
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA YAKEL

Değerli dinleyiciler bu yazımızda sovyet gazetelerinden birinde yayınlanan bir okuyucu sorusunu ve buna verilen cevabı ele alacağız. Okuyucunun sorusu şöyle: " İşittiğime göre Moskovada`ki paralı estetik cerrahiyesinde, diğer adıyla Güzellik Enstitüsü`de ameliyatlar oldukça pahalıymış. Bu durumda bizdeki güzellik enstitüsünün Batı`daki benzeri kuruluşlardan hiç bir farkı kalmıyor."

Bu okuyucunun sorusuna verilen cevap ise aynen şöyle: " Yanıtlıyor-
sunuz değerli okuyucu. Bizdeki güzellik enstitüleri batıdakilerden fark-
lı olarak herkesin gidebileceği yerlerdir. Burada her gün iki bin kişi-
yex tıbbi yardıma bulunmaktadır. Paris`teki dünyaca ünlü güzellik
enstitüsüne ise günde yalnızca 40 kişi gidebiliyor. Bilindiği gibi batı-

da estetik ameliyatlari çok pahali olup bu hizmetten ancak küçük bir azınlık yararlanabilmektedir. Bizde ise durum farklı. İşte size enstitüye bir günde baş vuranlar arasında yapılmış anketin sonuçları. Başvuranların çoğunu 30 yaşına kadarki insanlar oluşturuyor. Bunların arasında muhasebeciler, öğrenciler, köylüler, işçiler, satıcılar, emekliler bulunuyor. Başvuranların %65'i ortalama aylık ücret alan sıradan sovyet insanları. Bunların aylık maaşları 150--200 ruble arasında değişiyor. Güzellik enstitüsünde ^{tutar} ~~surata~~ yapılan bir estetik ameliyatının tutarı ise 40 rubleyi aşmıyor. Ama aynı ameliyat örneğin İngiltere'de 1500-1700 sterlin tutarında. Bu para hali vakti yerinde bir ingiliz ailesini bile ürkütecek düzeyde. Bilindiği gibi bizde tüm sağlık hizmetleri parasızdır. Estetik

ameliyatlarının neden paralı olduğuna gelince, bu hizmet bizde özel ve lüks olarak kabul ediliyor. Çünkü bu tür tıbbi yardımlar tümüyle sağlıklı kişilere, onların kişisel estetik anlayışlarına uygun olarak yapılmaktadır. Ayrıca çocuk estetik cerrahiyesi bölümü dünyada ilk kez Sovyetler Birliği'nde açılmıştır. Bugün burada yılda 65 bin çocuk tedavi ediliyor. Doğuştan kusurlu çocukların yaşamdan kopup kendi içlerine kapanmamaları için bölüm doktorları hem psikiyatris hem de cerrah olarak ellerinden gelen yardımda bulunuyorlar."

4 Değerli dinleyiciler, "Sorular-Cevaplar" köşemizde bugün ele alacağımız konu Sovyetler Birliğindeki çalışma kollektifleri. İlk sorumuz şöyle:

-- Çalışma kollektifleri nedir, Sovyet toplumundaki işlevleri nelerdir?

S -- Çalışma kollektifi bir toplumsal üretim biriminde, işyerinde, kurumda yada örgütte çalışan tüm insanları kapsayan bir gruptur. Bizzat üretim alanında oluştukları ve çalışan en geniş yığınları kapsadıkları için çalışma kollektiflerinin Sovyet toplumunun çekirdeğini oluşturduğunu söylemek mümkündür. Günümüzde sayıları 2,5 milyonu aşan çalışma kollektifleri, 1977 Anayasasının 8. maddesinde de belirtildiği gibi, ülkenin ekonomik, sosyal ve politik pek çok sorununun çözümüne katılırlar. Bu anlamda onlar halkın sosyalist özyönetiminin ve sosyalist demokrasinin en önemli öğelerindendirler.

1983 yılında milyonlarca emekçinin tartışılmasına sunulduktan sonra çalışma kolektifleriyle ilgili özel bir yasa kabul edilmiştir. Yasa çalışma kolektiflerine geniş yetkiler sunmuş ve bu yetkilerin nasıl kullanılabilceğini belirlemiştir. Buna göre çalışma kolektifleri, genel toplantılarında kendi birimlerinin tüm sorunlarını ^{tartışmakta} ~~çözmekte~~ ve bunların çözümünü doğrultusunda hep birlikte karar almaktadır. Toplantılar arasındaki dönem içinde kolektiflerin yetkileri işletme yönetimi, parti, komsomol ve sendika örgütlerinden seçilmiş olan organlarca yerine getirilmektedir.

Y S -- Çalışma kolektiflerinin hakları ve yetkileri nelerdir?

-- Çalışma kolektifleri devlet organlarına aday önerme, seçilmiş üyeleri denetleme, gerekirse onları görevinden alma için soruşturma başlatma, bil,

gi isteme, öneri, dilek ve ^{şikayet} ~~hak~~ iletme hak ve yetkilerine sahiptir. Diğer taraftan ekonomik ve sosyal planlar ancak çalışma kollektifleri tarafından tartışıldıktan sonra devlet örgütlerinin onayına sunulurlar. 27. Kongre reden sonra işletmelerin mali özerkliğe kavuşturulması yolundaki değişiklikler çalışma kollektiflerinin rolünün artmasını getirmektedir. Yeni yapılan düzenlemelere göre kollektifler daha iyi çalıştığında daha çok kazanmakta, başarısızlık durumunda ise tüm sorumluluğu üstlenmektedir. Böylece çalışma kollektifleri kendi işletmelerinin tam anlamıyla efendisi olmakta ve bu yolla ülke yönetimine katılmaktadırlar. Değerli dinleyiciler, çalışma kollektiflerinin sahip olduğu sosyal haklar da çok geniştir. Onlar, izin sürelerinin belirlenmesinde, konut dağıtımında, dinlenme yerlerine gönder

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMA YAKET

mede, ücretlerin saptanmasında, maddi ve manevi ödüllendirme ve cezalandırma uygulamalarında geniş yetkilere sahiptirler. Biliyorsunuz, bugün Sovyet toplumunda yöneticilerin gizli oyla seçilmesi pratiği yaygınlaştırılmaktadır. Burada da belirleyici olan kolektiflerdir.

-- Çalışma kolektiflerinin görevlerinden de sözeder misiniz?

-- Sosyalist mülkiyeti korumak ve geliştirmek, üretimi ve emek üretkenliğini artırmak kolektiflerin başta gelen ekonomik görevidir. Çalışma kolektifleri iş disiplininin güçlendirilmesi, üstünkörü çalışanların, verdiğinden çok daha fazlasını almaya çalışanların, sosyalizmin nimetlerini kötüye kullananların cezalandırılması ve eğitilmesi ile görevlendirilmişlerdir. Değerli dinleyiciler çalışma kolektiflerinin en önemli görevlerinden biri de

sosyalist yarışmaların düzenlenmesidir. Sosyalist yarışmayı emekçilerin birbirlerini işbaşında etkilemeye, yaratıcılıklarını açığa çıkarmaya yarayan ve sonucundan bireyin de , kollektifin de kazançlı çıktığı bir olgu olarak niteleyebiliriz. Bugün Sovyetler Birliği'nde sosyalist yarışmalara ülke çalışanlarının %94'ü katılmaktadır. Çalışma kollektifleri sosyal adaletin sağlanmasında, emekçilerin haklarının korunmasında, bürokratism, rüşvetçilik, sarhoşluk gibi toplumsal sorunlarla savaşında ciddi görevler yüklenmişlerdir. Kollektifler üyelerinin her türlü sorunuyla ilgilenmekte, onların ideolojik-politik yönden yetiştirilmesinde yardımcı olmaktadır. Çokuluslu çalışma kollektifleri enternasyonalizm ruhunun aşılınması için en elverişli yerdir.

Görüldüğü gibi, değerli dinleyiciler, çalışma kolektiflerinin hem hakları, hem de görevleri oldukça geniş. 27. Kongrede Gorbaçov yoldaş çalışma kolektiflerinin tanınan inisiyatifin büyük olduğunu, ancak kolektiflerin kendileriyle ilgili yasayı yeterince bilmediklerini ve sahip oldukları yetkileri tam anlamıyla kullanmadıklarını belirtiyordu. SBKP, toplumun temel çekirdeği olan çalışma kolektiflerinin komünizm kuruculuğunda daha da aktifleştirilmesini savunuyor.

Burada çalışma kolektiflerindeki komünistlerin, SBKP temel örgütlerinin sorumluluğu büyüktür. Onlar yığınların içinde çalışıyorlar. Aydınlatıcı, eğitici, yönlendirici ve koordine edici bir çalışma yürütüyorlar. Bu nedenle kolektiflerin hak ve yükümlülüklerinin gerçekleştirilmesinde baş rolü oynuyorlar.

5 Lenin, 1920'de Komsomol'un 3. kongresinde yaptığı konuşmasında, burjuvazinin komünistlerin hiç bir ahlak anlayışlarının olmadığı yolundaki iddiasına cevap verirken: "bizim ahlak anlayışımız komünizmin kurulması için temel etkindir" diyordu. Değerli dinleyiciler, bu sözler Sovyet toplumu açısından bu gün de değerinden birşey yitirmemiştir. Yenilenme stratejisi yalnızca ekonomik, bilimsel ve teknik planlarla sınırlı değildir. O, aynı zamanda toplumda yeni bir psikolojik-ahlaksal ortam yaratılmasını amaçlamaktadır. Toplumun önüne koyduğu hedefler büyüdükçe her örgüte, her çalışma kollektifine, tek tek herkese düşen görevlerde artmaktadır. Bu görevleriyapma sürecinde sık sık sorumluluk, vicdan, toplumsal borç, disiplin ve özveri gibi ahlaksal kavramlar gündeme gelmektedir.

tedir. Bu özellikler politik ve toplumsal örgütlerde olsun, çalışma kolektiflerinde olsun kişiler değerlendirilirken en önemli ölçütlerdendir.

Değerli dinleyiciler, Sovyet yayın organlarında da belirtildiği gibi yenilenme süreci içinde sosyalist ahlaka yabancı kimi eğilimler örneğin devlet parasını zimmetine geçirme, rüşvetçilik, spekülasyon, görevini kötüye kullanma ve eleştiri getirenleri kovuşturma gibi kimi sorunlar açığa çıkarılmaktadır. Özellikle sosyalizmin "herkesten yeteneğine göre, herkese ^{salıverme} emeğine göre " temel ilkesinin doğru biçimde uygulanması, daha iyi çalışanın daha çok, daha kötü çalışanın ise daha az kazanması toplumda önemli bir sosyal ahlaksal istem haline gelmiştir.

SBKP toplumda nasıl bir ahlakın yerleşmesi için savaşım veriyor? Değerli dinleyiciler, sosyalist toplumun 70 yıl içindeki en büyük ahlak salkazanımlarından biri toplumda kollektiflik bilincinin önemli ölçüde yerleşmesi olmasıdır. Kollektifliğin özünü kısaca "birimizhepimiz için, hepimiz birimiz için" diye özetleyebiliriz. Bugün bu ilkenin yaygınlaşması, bencillikle kararlı bir savaşımı, kişisel çıkarların toplumsal çıkarlara bağlanmasını ve bunlar arasında bir seçim yapmak gerekirse toplumsal çıkarların tercih edilmesini öngörmektedir.

SBKP'nin amaçladığı ahlak hümanisttir. Bu ahlak çalışan insana saygı, insanlar arasındostça işbirliği ve yardımlaşma, dürüstlük, sadelik ve alçak gönüllülük temelinde yükselmektedir.

Böylesi bir ahlak anlayışının en önemli özelliklerinden birisi de onun aktif, eyleme dayanan bir ahlak olmasıdır. Bu, insanların içinde bulundukları çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmeye çalışmalarını böylelikle toplumsal yaşama etkin olarak katılmalarını gerektirir. Yani başındaki haksızlığa, yolsuzluğa ve yalana karşı sessiz kalmamayı, sosyalist yaşam tarzıyla gelişen herşeye karşı aktif biçimde karşı koymayı gerektirir.

Günümüzde kapitalist ülkelerde ahlaksal çürüme ve yozlaşma, insanların birbirine yabancılaşması "gemisini kurtaran kaptan" görüşünün yaygınlaşması genel bir eğilimdir. Sovyet ülkesindeki genel eğilim ise toplumun ahlaksal yönden bir temizlenme, arınma süreci içinde olması, top-

lum yaşamında genel olarak ahlakın rolünün artması biçimindedir. Tüm ülke çapında açıklık, kollektiflik, eleştiri-özeleştiri ilkelerinin giderek daha fazla yaygınlaştırılması Sovyetler Birliğinde komünist ahlakın yerleştirilmesi için koşulları genişletmektedir. *değer de yükselmektedir.*

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI